

INFORMACIJA ŽINIASKLAIDAI

2022 08 31

Elektros kainų šokas mažina Lietuvos verslo konkurencingumą

Dėl per metus daugiau kaip 5 kartus pabrangusios elektros energijos Lietuvos įmonės praranda konkurencingumą ir eksporto rinkas, o už elektrą moka gerokai daugiau nei kaimyninės ES šalys. Dėl šios priežasties Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija (LPPARA) kreipėsi į Vyriausybę, ragindama skubiai keisti biržos ribinės kainos nustatymo modelį, investuoti į skirstomųjų tinklų stiprinimą, šalinti trukdžius prisijungiant prie tinklų gaminantiems vartotojams bei imtis kitų skubių priemonių.

LPPARA skaičiavimais, energijai imliose pramonės šakose elektros dalis gamybos savikainoje sudaro iki 15 proc. Todėl per metus 5,5 karto, o per du metus – 9 kartus išaugusios vidutinės elektros kainos lemia nekonkurencingą Lietuvos gamintojų produkciją ir prarandamas eksporto rinkas. Be to, nors Lietuva kaip ir kaimynės dalyvauja elektros biržoje „Nord Pool“, tačiau energiją verslas vis tiek perka brangiau nei Latvijos, Estijos ar ypač Lenkijos vartotojai. Visa tai lemia, kad įmonės yra verčiamos svarstyti veiklos stabdymo ar iškėlimo į kitas šalis galimybes.

„Ateinančios žiemos ateities sandoriai rodo, kad laukia tolesnis elektros kainos augimas. Nors dalis šios krizės yra nulemta išorinių aplinkybių, Lietuva turi ir, deja, nepasinaudoja rezervu padėčiai švelninti“, – sako Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas Vytis Lembutis, šią savaitę moderavęs daugiau kaip 100 Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų įmonių - narių neeilinį posėdį-susitikimą su Lietuvos energetikos agentūros vadovu Virgilijumi Poderiu.

Šio susitikimo metu rūmų nariai sutarė dėl įvairių pasiūlymų Vyriausybei, kurie netrukus bus pateikti oficialiu kreipimusi. Visų pirma, LPPARA siūlo atsisakyti ribinės elektros kainos skaičiavimo modelio, kai elektros energija prekiaujama pagal rinkai pasiūlytą didžiausią kainą. Rūmai ragina investuoti į skirstomųjų tinklų atnaujinimą, siekiant kuo didesnio saulės ir vėjo energijos generavimo tiek verslui, tiek privatiems asmenims.

LPPARA rekomenduoja dar didesne apimtimi įgyvendinti paskatas įsirengti autonominius elektros generavimo įrenginius bei pašalinti trukdžius prisijungiant prie skirstomųjų tinklų. Be to, Rūmai siūlo su gaminančiais vartotojais, pateikiančiais į tinklą perteklinę elektrą, atsiskaityti realia kaina.

Tarp kitų LPPARA pasiūlymų – galimybė vykdyti valandinius elektros pirkimus verslui, įsirengusiam išmaniuosius elektros skaitiklius. Galiausiai, įmonių - rūmų narių vertinimu, valstybės įmonės ESO ir LITRID šiuo sunkiu laikotarpiu gauna neplanuotas pajamas iš kainos augimo, o valstybė – dar didesnę PVM dalį. Dalį šių lėšų, įmonių vadovų teigimu, būtų teisinga panaudoti proporcingai padengiant elektros kainos dalį verslui, kaip tai daroma Latvijoje, kurioje verslui padedama, atsiskaičius dalies mokesčių.

„Vieningai pritariame iškeltiems ilgalaikiams tikslams ir neabejojame, kad ilguoju ar net vidutiniu laikotarpiu „žaliojo kurso“ pagalba Lietuva taps efektyviai išteklius naudojančia, energiją gaminančia ir konkurencinga ekonomika. Tačiau trumpuoju laikotarpiu esame didžiulėje krizėje, todėl garsiai raginame Vyriausybę neatidėliotinai imtis veiksmų, mažinančių energijos krizės poveikį ir spartinančių perėjimą prie tvaresnės energetikos modelio“, – sako V. Lembutis.

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija (LPPARA) yra 1996 m. įsteigta nevyriausybinių ne pelno organizacija, vienijanti ir atstovaujanti penkiems regioniniams prekybos, pramonės ir amatų rūmams Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje bei daugiau kaip 2000 jų narių.

Pagrindinis LPPARA tikslas yra verslo interesų atstovavimas, gerinant aplinką verslo plėtrai, eksportui, investicijoms ir visuomenės gerovei. LPPARA teikia pasiūlymus verslo aplinkos gerinimo klausimais, konsoliduotą poziciją teisėkūroje, vertina valdžios sprendimus, kuria darbo grupes ir aktyviai dalyvauja jų veikloje, diskusijose.

Daugiau informacijos:

Giedrė Ražinskienė

LPPARA, generalinė direktorė

+370 5 261 21 02

info@chambers.lt